

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।
1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1482.

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV 1964) - ਐੱਸ. 2 (ਡੀ) ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ (1955)—ਨਿਯਮ 14 ਅਤੇ 15— ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜ਼ਾ—ਕੀ ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ ਹੈ” ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ?

ਉਸ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਬਕਾਇਆ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ - ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ - ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦਾ ਨਿਯਮ 14, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਜ਼ਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਪਲ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ

ਹੈ, ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਕਵਰੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ, ਵਸੂਲੀਯੋਗਤਾ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਦੀ ਸਕੀਮ, "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਏ" ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸੇਸ਼ਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਯੂਪੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ।

ਐਚ.ਐਸ ਵਾਸੂ, ਐਲ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਜੇ.ਐਨ. ਕੌਸ਼ਲ।

ਆਰਡਰ

ਜੇ, ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ-ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ। 7 ਮਈ ਨੂੰ ਸ.

1957, ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇਨ ਦੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਪੰਜਾਬ

ਵੱਲੋਂ 25,000। 20 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ, ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਕਾਪੀ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਅਨੁਬੰਧ 'ਬੀ') ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰੁ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 25,419.70 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਉਂ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

- (i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ;
- (ii) ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਛੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ।
ਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ XII), ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ;
- (iii) ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਹੈ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

ਤਬਾਦਲੇ ਕਾਰਨ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ
ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਉਸਨੂੰ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ
ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਅਤੇ ਹੋਰ

(ੳ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ; ਜਾਂ

(b) ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ; ਜਾਂ

(c) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ;

(iii) ਕੋਈ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਬਕਾਏ ਹੋਣ ਲਈ;

(iv) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, - ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਨਿਯਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮ 14 ਅਤੇ 15 ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ-

"14. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕੁਝ ਬਕਾਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ। - ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਕਾਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਜਾਣਗੇ: -

- (i) ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ; ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨਿਯਮ 13 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ; ».

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ

- (ii) ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨਿਯਮ 13 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

15. ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। -ਨਿਯਮ 14 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਜਿਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਨੈੱਟ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ com ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ VII (ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।"

ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। 25,419.7(1 ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 14 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਜ਼ਾ 25,000 ਰੁਪਏ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 28 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਤ ਬਕਾਇਆ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। (d)(ii)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਕਵਰੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ, ਵਸੂਲੀਯੋਗਤਾ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨਿਯਮ, 1955. "ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ" ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ "ਜਨਤਕ ਬਕਾਏ" ਜਾਂ, ਹੋਰ ^ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੈਰ-ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ - ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ